

07 — VEŽBE

Studenti su prošli kroz ulaz Specijalne psihijatrijske bolnice "Gornja Toponica" i skrenuli levo prema zgradi gde im se održavaju vežbe. Na ulazu im je dežurni podoficir ponovio instrukcije: da se ne zaustavljaju, da prate žutu traku i da ni sa kim ne razgovaraju. Bolnica je bila paviljonskog tipa, sa puno zelenih površina koje su sada prekrili maskirni šatori. Pacijenti su se skupljali oko upaljenih buradi da se zagreju na reškom novembarskom vazduhu. Sa svakog prozora je virilo poneko znatiželjno lice. Niške vlasti su zbog ogromnog broja pacijenata pozvale vojsku u pomoć. Vojni policajci su se šetali u parovima, naoružani.

Ušli su u prostoriju gde su uobičajeno imali vežbe i posedali su na stolice uz zidove. Bilo ih je tridesetak. Čuli su od prethodne grupe da će im ove nedelje prezentovati shizofreniju. Ana je odlučila da se ovoga puta pomeri dalje od stolice za pacijenta jer joj je bilo preko glave da svaki put ona vodi intervju, a da se ostali izvlače.

Vrata se otvoriše i uđe stariji čovek, preplanule kože i naboranog čela, zabrinut i nasmejan istovremeno, u prljavom radničkom kombinezonu.. Lagano koračajući, dođe do stolice namenjene pacijentu. Uze je, podiže i napravi nekoliko koraka u pravcu Ane. Zatim sede. Studentima je trebalo nekoliko trenutaka da primete da je pacijent došao. Nisu prekidali svoje razgovore. Nekoliko njih se međusobno pogledavalo dok Ana nije uzdahnula, izvadila svesku i počela intervju.

— Kako se zovete? — upitala je pacijenta

— Tihomir.

— Odakle ste i čime se bavite?

— Iz Vlahova i do skoro sam bio prost zemljoradnik.

— Možete li mi reći zašto ste došli ovde? Kakve tegobe imate?

— Pa nisam došo, nego me doveli. Ne spavam dobro i mnogo se brinem, ali to nije važno...

— A od kad su vam počele tegobe? Možete li detaljnije da nam ih opišete?

— Od pre mesec dana, kad sam čuo da me krava vika po imenu...

Grlen smeh puče sa druge strane sobe. Ostali su pokrili usta i smejali se prigušeno. Ana se namršti na to.

— Probudija sam se i osećam kako me žulji u glavu. Deca došla, deru se: 'Zemljotres!' Ja gi pitujem: 'Kakav zemljotres kad se lusteri ne tresu?' Kažu oni meni: 'Pa zar ne osećaš ko da se cel svet zadrmao?' Čujem neko me vika po imenu. Izađem u dvorište. Odem iza kuće. Nema niko. Odem do štale. Vidim kravu i u svoju glavu čujem šta misli: 'Šta me gledaš, ja te vikam.' Ja gu pitujem: 'Šta 'oćeš?' Ona kaže: 'Pusti me na slobodu!' Eto tako je počelo.

— Pa, pusti li je? — dobaci student.

— Šta se desilo potom? — ubaci se Ana.

— Ni mi odma' sve bilo jasno. Al' ondak sam video komšu da lebdi nad ogradu. Ukrstio noge poda se i smeje se: 'Ajde probaj. Nemo' da si zadnji u selo!' Ja se udari u čelo i reko: 'Ću probam, što da ne probam.' Cel dan plazismo po zidovi, letesmo nad krovovi. Kako da vi rečem, je-dared se tako nešto doživi. Posle mi bilo mnogo loše. Zabrinuo sam se debelo. Sve mi nekako život došo siv. Zavesa mi se skinu od oči. Sve sam video ko na dlan. Takoj sam s'vatio da imam poruku da donesem do svijaja. Napravio je kratku pauzu.

— Drugi dan počesmo da oratimo sa ovi iz Lukomir s misli. Treći dan rekosmo 'vreme je da idemo'. Tako krenusmo svako na svoju stranu, a mene u'vatiše kod Kuršumlije i doteraše ovde.

Pogledao je u sat na ruci. — Devojče, nemam više vreme. Poruku sam došo da vi prenesem.

— Kako glasi poruka? — popusti Ana.

Tišina.

Studenti su za jedan dugi trenutak utihnuli.

— Nisi ništa čula? — upita je Tika, zabrinut i nasmejan istovremeno.

— Nisam.

Nekoliko kolega se nasmeja glasno i podrugljivo. Anu prodoše žmarci od ovog čoveka. Svi su odjednom ućutali i čekali. Pogledaše se međusobno kao da se prvi put vide.

U prostoriju uđe asistentkinja u društvu jednog bledog, mršavog mladića. Imala je strogi izraz lica.

— Tihomire, to stvarno nije u redu! Zašto ste Dragana uputili u pogrešnom pravcu i šta vi uopšte radite ovde?"

— Malo sam 'teo da se podružim s omladinu. Evo idem. Ovdeka sam ionako završio.

Asistentkinja se mrštila dok je pogledom ispraćala Tihomira. Okrenula se bledom momku.

— Izvoli sedi. Studenti će sada da popričaju sa tobom. Ispričaj im onako kako smo se dogovorili.

Tihomir se pridružio svojoj grupici starijih muškaraca oko vatre, ispred zgrade prijemnog odeljenja.

— I, kako je prošlo? — upita ga njegov komšija iz Vlahova.

— U'vatio sam nekoliko njih odma', a nekoliko dok su se smejali. Pokazao sam gi otvaranje ruže svesti onako kako se meni desilo. Biće neka vajda od toj.

— Što nisi malo leteo? Ja bi' na tvom mestu.

— Ma jok! Nisam 'teo da pravim cirkus, nego da gi nešto naučim kroz pokaznu vežbu.

— Znaš da će dođu po tebe, zbog ovo?

— Znam. Više me sekira što će opet spavamo na zemlju.

Pojaviše se dva vojnika. Govorili su odsečno i povišenim tonom.

— Tihomire, šta si pričao onoj deci, a? Ajde sa nama da nam sve lepo ispričaš.

— Idem. Što da ne idem. Sve ću da ispričam. Pođe za njima i namignu komšiji. — I da vi pokažem.

* * *

Pukovnik, mršava prilika sivog lica, ušao je u direktorsku kancelariju. Direktorica bolnice ga je uputila da sedne u fotelju. Zadržala je na licu kiseli ton dok mu se obraćala.

— Pukovniče, ne mogu još dugo vaše uhapšenike da predstavljam kao psihijatrijske bolesnike. Bolnica se raspada.

— Nemamo izbora ni vi, ni ja — nagnuo se unapred. — Ne mogu da dozvolim da se po zemlji šetaju pričljivi mistici. Ako niste u toku, sada u Toplici hvatamo i životinje koje govore.

— Tolika vojska od Prokuplja do Doljevca ne može da se drži dugo u tajnosti. Lovite ljude širom države. Rodbina i novinari su nam za vratom. Morate dati neko objašnjenje.

— Biće kako mi kažemo na kraju. Nije nam ovo prvi put.

— Šta ste na kraju zaključili u vezi incidentna? Da li je u pitanju teroristički napad?

— Hm. Nije sabotaža, a nije ni kvar. Ispitali smo posadu podrobno. Zaključili smo da je u pitanju ljudska greška. Glavnog operatera su doveli preko veze u psihotronske jedinice, da bi mu olakšali vojni rok. Ja znam da u većini vojnih struktura vlada mišljenje da mi ne radimo ništa. Neću da imenujem čije dete je u pitanju. Tokom vojne vežbe na Vidojevici postavili smo P-68 blizu opservatorije i okrenuli ga ka Žitorađi. Planirali smo tri slaba inhibitorna plotuna. Sve što je trebalo da uradi jeste da podesi parametre, kao i svaki put. Umesto toga on je zabrljao i ispalio najjaču ekscitatornu emisiju pravo u Toplicu.

— Kako god. Želim samo da se stanje što pre vrati u normalu.